

DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA A ROŚLINY

O zmianach w szacie roślinnej następujących na skutek intensywnego zagospodarowania naszego kraju bardzo interesująco pisze prof. Białobok w październikowym (10) numerze „Problemów” z 1978 r.

„Szata roślinna Polski uległa największym zmianom ze wszystkich elementów krajobrazu. Obecnie według Falińskiego (1975) obszary o licznych cechach prymitywnych z dużymi nierozczłonkowanymi kompleksami roślinności naturalnej pierwotnego pochodzenia zajmują jedynie 3,1⁰/₀ powierzchni kraju. Położone są one głównie w górach lub w południowo-wschodniej części kraju. Obszary o bardziej zmienionej szacie roślinnej od poprzednio podanych, ale o dość dobrze zachowanej jeszcze roślinności pierwotnej, o dużych jeszcze kompleksach roślinności naturalnej zajmują tylko 5,4⁰/₀ powierzchni.

Dość znaczne części obszarów kraju, bo wynoszące około 18,6⁰/₀ stanowią te tereny, w których roślinność naturalna została zastąpiona przez półnaturalną roślinność leśnych zbiorowisk zastępczych lub użytków zielonych. Prawie 62⁰/₀ powierzchni kraju zajmują uprawy roślin z fragmentami tylko roślinności naturalnej, które występują jedynie na nieprzydatnych dla rolnictwa gruntach.

Około 10,3⁰/₀ zajmują tereny, które uległy degeneracji pod wpływem działalności gospodarczej człowieka, a obszary silnie zmienione, np. zajęte przez zieleń komunalną, tereny rekultywowane lub pozbawione pokrywy glebowej zajmują około 0,8⁰/₀ (...).

Ingerencja człowieka wkroczyła również silnie w gospodarkę leśną, w wyniku czego około 70⁰/₀ tej powierzchni zajmują drzewostany sosnowe. Blisko 70⁰/₀ powierzchni leśnej stanowią drzewostany w wieku do 60 lat.

Działaniem przemysłowych emisji gazowych są szczególnie silnie uszkodzone drzewa szpilkowe, a najbardziej nasz najważniejszy lasotwórczy gatunek, jakim jest sosna zwyczajna. Największe zniszczenia lasów, które spowodowały również zmniejszenie produkcji ich masy o blisko 20⁰/₀, wystąpiły szczególnie w województwach: nowosądeckim, tarnowskim, krakowskim, katowickim, bielskim, opolskim, wrocławskim, jeleniogórskim, legnickim, częstochowskim i kieleckim.

Zmniejszyły się lub zniknęły zupełnie w tych lasach uboczne użytki leśne. W obszarach wymienionych prawie zupełnie nie występuje jodła, a na linii Gliwice—Kraków zmniejszył się gwałtownie udział sosny i świerka, które zastępuje się ze względu na oddziaływanie szkodliwych emisji gazowych drzewami liściastymi”.